

Sibulköögiviljade kasvatustehnoloogiad ja taimekaitse

Priit Põldma

www.emu.ee
Eesti Maaülikool 05.04. 2022
Estonian University of Life Sciences

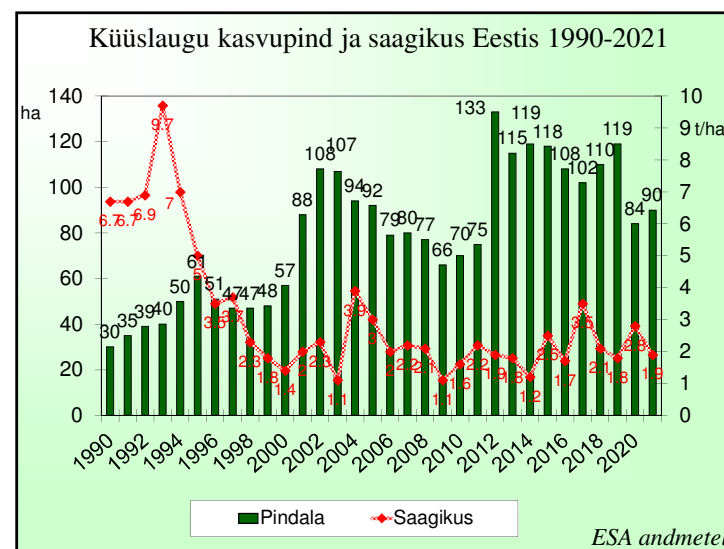
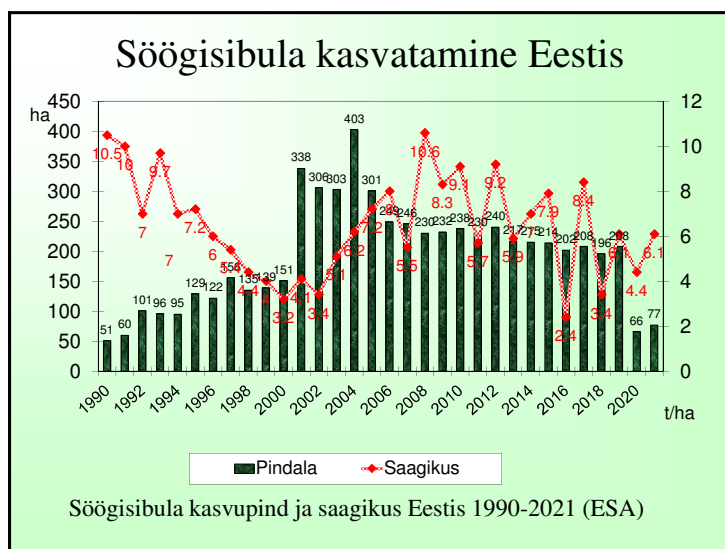
Sibulköögiviljade kasvatustehnoloogiad ja taimekaitse

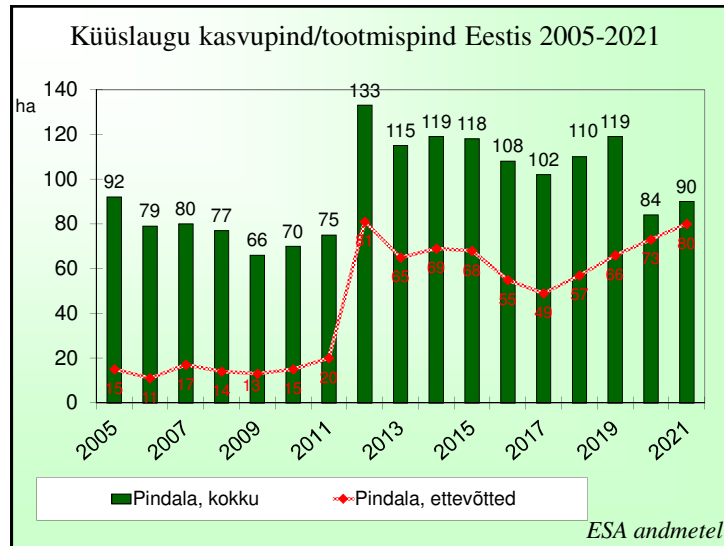
Päevakava

- 10.00 – 11.00 Sibul ja küüslauk: sortide valik ja paljundusmaterjali kvaliteet.
- 11.00 – 11.30 Maa ettevalmistamine, mahapaneku viisid, väetamine ja taimekaitse, kasvuaegsed hooldustööd. Kahjurite ja haiguste levik ja tõrjevõimalused.
- 12.00 – 12.30. Paus.
- 12.30 – 13.15 Sibulköögiviljade kasvatamisel kasutatavad masinad.
- 13.15 – 14.00 Saagi koristamine, kuivatamine ja säilitamine.
- 14.00 – 14.20 Arutelu, küsimused-vastused.

www.emu.ee
Eesti Maaülikool 05.04. 2022
Estonian University of Life Sciences

Söögisibula bioloogilised iseärasused

- ✓ Minimaalne idanemistemperatuur 2...5 °C
- ✓ Juurestik areneb hästi madalamatel temperatuuridel (3-10 °C),
- ✓ Opt. temperatuur kasvuks 15...20 °C
- ✓ Lehestik talub külma -6...-7°C, puhkeolekus sibul aga kuni -2 °C.

Kasvatatakse:

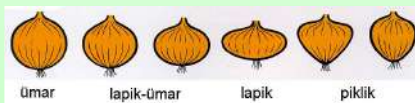
- a) tipsibulast
- b) Seemnest otsekülv
- c) Seemnest ettekasvatatud

Botaaniline iseloomustus

Mõned tähtsamad liigituse alused.

- **Sibula kuju** - ümar, lapik, lapik-ümar, piklikümar, piklik.
- **Kuivsoomuse (koore) värvus** - erineva tooniga valge, kollane, pruun või violetne.
- **Sisu värvus** - valge, erineva violetse tooniga, violetse ja valge viiruline.
- **Sisu tihedus** - tihe, pooltihe, kohev.
- **Sibula suurus** - väikesed (kuni 50 g), keskmised (50-120 g), suured (üle 120 g).

Botaaniline iseloomustus

Mõned tähtsamad liigituse alused.

• Sibulate arv pesas –

- väike (1-2 tk. pesas),
- keskmine (2-4 tk.),
- suur (5 –(10) tk. ja rohkem).

• Valmimisaeg –

- varavalmivad (külvist või istutusest kuni koristuseni 80 päeva),
- keskvalmivad (80-100 päeva),
- hilja valmivad (üle 120 päeva).

Botaaniline iseloomustus

Keemiline koostis –

- kibeda-, poolkibeda- ja magusamaitsetised.
- Suhkrute, glükosiidide ja eeterlike õlide sisalduse vähenemisega suureneb magus maitse, halveneb säilivus ja kasvab nõudlikkus temperatuuri suhtes.

Sordid

- Jõgeva 3
- Hercules
- Sturon
- Cupido F1
- Contado F1
- Corrado F1
- Setton
- Stuttgarter Riesen
- Stuttgarter Stanfield
- Snowball
- Red Karmen
- Red Ray

„Talisibul“

- Shakespeare
- Shenshyu

Šalottsibul

- Golden Gourmet
- Red sun
- Yellow Moon

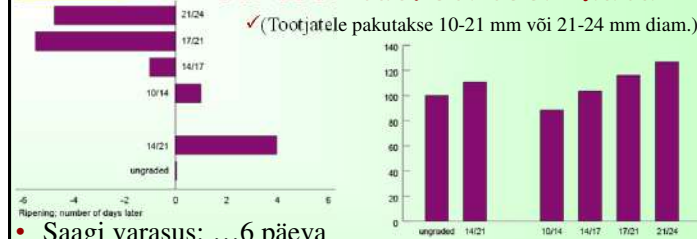
Müüjad Eestis: Horticom, Seston, Akone

Tippsibulast kasvatamine

- ✓ Sorteerida suuruse järgi.
- ✓ Istutussügavus: 2-4 cm väiksemad mullapinnale lähemale, suuremad sügavamale.
- ✓ Suuremad tippsibulad tagavad varajasema saagi.
NB! Ebasoodsatel tingimustel ennakoõiduvad kergesti
- ✓ Raskema lõimisega muldadel suuremad tippsibulad (mitte alla 14 mm)

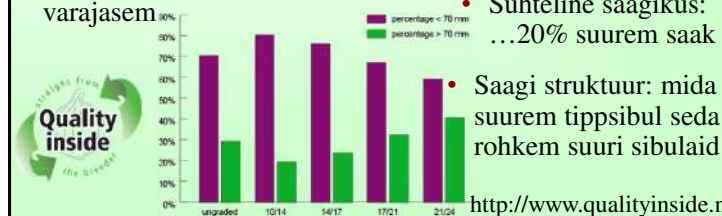

Tippsibula kvaliteet sorteeritud/sorteerimata

- Saagi varasus: ...6 päeva varajasem

- Suhteline saagikus: ...20% suurem saak

<http://www.qualityinside.nl>

Tippsibula kvaliteet sorteeritud/sorteerimata

✓(Tootjatele pakutakse 10-21 mm või 21-24 mm diam.)

- Tippsibulaid tk/ha sõltuvalt istutustihedusest

Rows per bed	12 sets/m ²	14 sets/m ²	16 sets/m ²	18 sets/m ²	20 sets/m ²	22 sets/m ²	24 sets/m ²
4 rows	320.000	373.333	426.667	480.000	533.333	586.667	640.000
5 rows	400.000	466.667	533.333	600.000	666.667	733.333	800.000
6 rows	480.000	560.000	640.000	720.000	800.000	880.000	960.000

- Tippsibula kulu kg/ha sõltuvalt suurusest

Set size	Number of sets per kg	300.000	400.000	500.000	600.000	700.000	800.000	900.000	1.000.000	1.200.000	1.400.000
10/14	625	480	640	800	960	1.120	1.280	1.440	1.600	1.920	2.240
14/17	350	857	1.143	1.429	1.714	2.000	2.286	2.571	2.857	3.429	4.000
17/21	200	1.500	2.000	2.500	3.000	3.500	4.000	4.500	5.000	6.000	7.000
21/24	130	2.308	3.077	3.846	4.615	5.385	6.154	6.923	7.692	9.231	10.769
10/21	400	750	1.000	1.250	1.500	1.750	2.000	2.250	2.500	3.000	3.500

➤ Nt: Istutades 20 tk/jm 5-realiselt (5 rida peenas 150 cm) kulub 666 667 tk/ha. Suurusega 14/17 kulub 1700-2000 kg/ha

<http://www.qualityinside.nl>

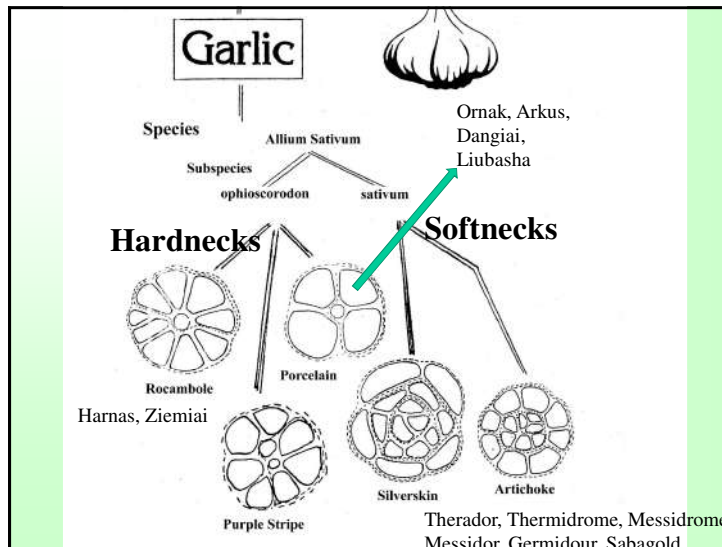
Sordid - küüslauk

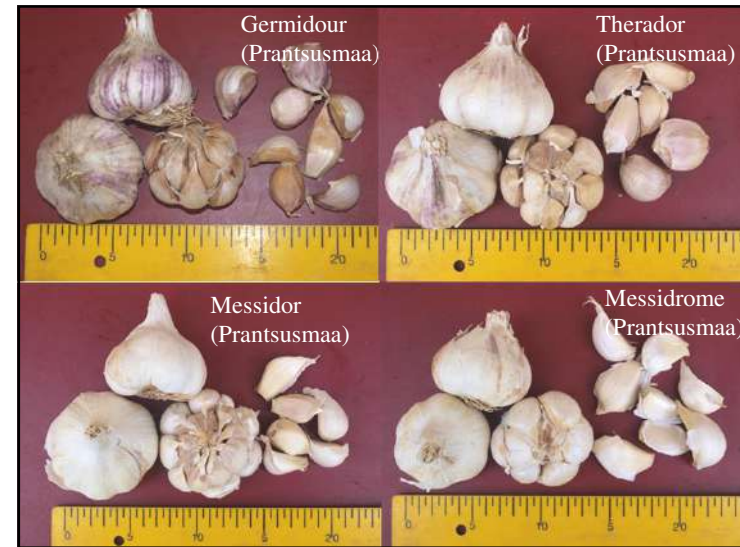
Talikäüslauk

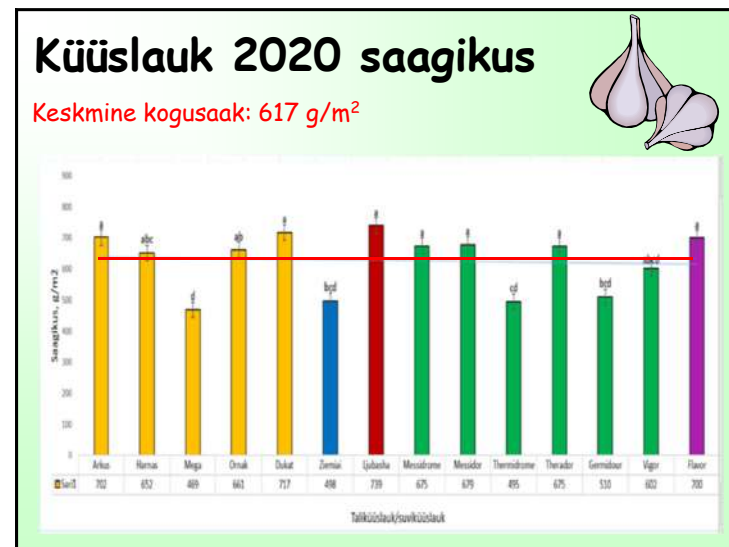
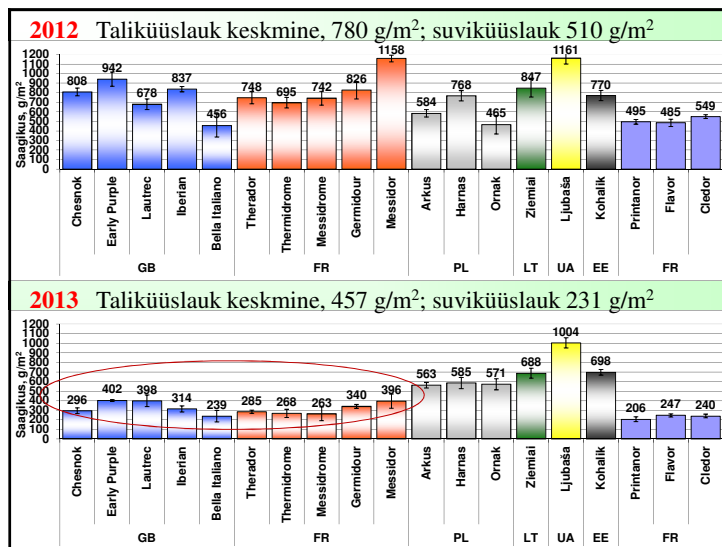
- Therador, Thermidrome, Messidrome, Messidor, Germidour, Sabagold (Prantsusmaa)
- Ornak, Arkus, Harnas (Poola)
- Ziemiai (Leedu)
- Liubasha (Ukraina)

Suvikäüslauk

- Spanish White, Garpek (Hispaania)
- Cledor, Printanor, Flavor (Prantsusmaa)

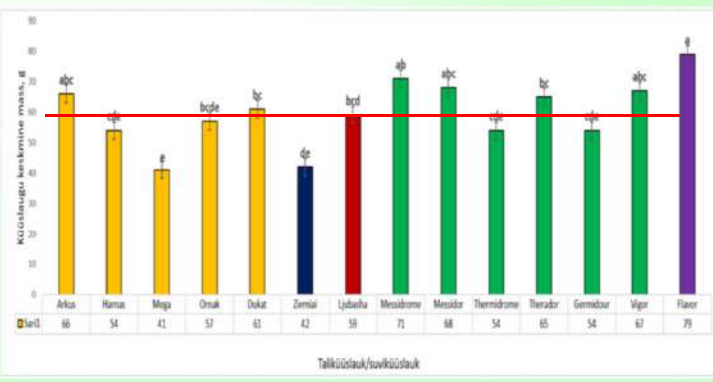
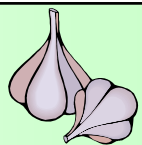

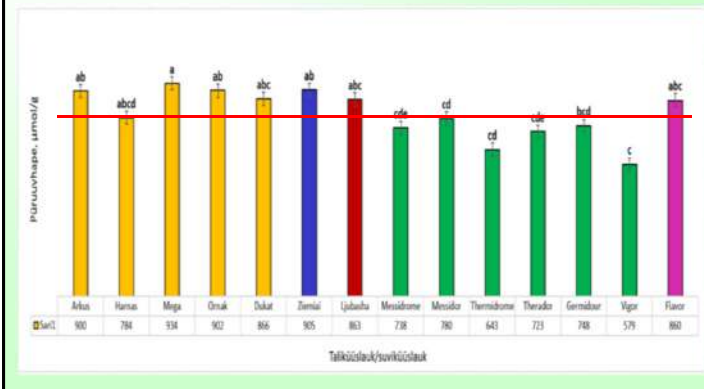
Küüslauk 2020 saagikus

Keskmine küüslaugu mass: 59 g

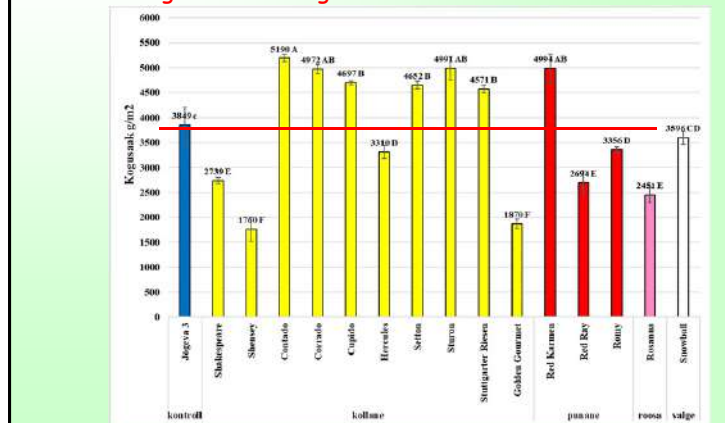
Küüslauk 2020 püruuvhappe sisaldus

Keskmine sisaldus: 797 µmol/100 g

Sibulad 2020 saagikus

Keskmine kogusaak: 3730 g/m²

Sibulad 2020 saagikus

Keskmine mass: 129 g

